

Papierové dievča z Paríža



Nacistami okupovaný Paríž,
dve sestry a temné rodinné tajomstvo.

Jordyn Taylor





*Papierové
dievča z Paríža*

Jordyn Taylor

Jordyn Taylor

Papierové dievča z Paríža

Vydala Grada Slovakia, s.r.o., pod značkou Cosmopolis
Moskovská 29, 811 08 Bratislava 1
www.grada.sk
Tel.: +421 2 556 451 89
ako svoju 47. publikáciu

Z anglického originálu *The Paper Girl of Paris* vydaného vydavateľstvom HarperCollins
Children's Books v roku 2020 preložila do slovenčiny Dáša Vallo.

Jazyková redakcia Anetta Letková
Grafická úprava a sadzba Zuzana Ondrovičová
Grafická úprava obálky Zuzana Ondrovičová
Zodpovedná redaktorka Natália Kulková

Vydanie 1., 2020
Počet strán 272
Tlač CPI Moravia Books s. r. o.

Published by arrangement with HarperCollins *Children's Books*,
a division of HarperCollins Publishers.

Copyright © Jordyn Taylor 2020
Cover Illustration © Trevillion.com

Slovak edition © Grada Slovakia, s.r.o., 2020
Translation © Dáša Vallo, 2020

Upozornenie pre čitateľov a používateľov tejto knihy

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto tlačenej či elektronickej knihy nesmie byť reprodukováná a šírená v papierovej, elektronickej či inej podobe bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa. Neoprávnené použitie tejto knihy bude trestne stíhané.

ISBN 978-80-8090-122-6 (ePub)
ISBN 978-80-8090-121-9 (pdf)
ISBN 978-80-8090-120-2 (print)

1. KAPITOLA



V mojej rodine vedieme len zdvorilostné rozhovory. Už dávno som zistila, že sme iní ako ostatní. Kamarátky s rodičmi doma žartujú a všetci sú uvoľnení, akoby si obliekli staré tepláky. No nás ako keby neustále zväzuje sviatočné oblečenie a nikomu neprezradíme, čo máme na srdci. Určitým spôsobom je to vlastne požehnanie. Aspoň sa s rodičmi skoro nikdy nehádam, čo môže tvrdiť len hústka tínedžerov. Niekedy sa nám to však môže vy-pomstiť – ako napríklad teraz, keď sa tlačíme na zadnom sedadle rozhorúčeného taxíka.

„Čo vás privádza do Paríža?“

Taxikár sa na nás usmieva v spätnom zrkadle. Nepochybne si myslí, že sme ho prvý raz nepočuli. Počuli sme ho jasne a zreteľne. Viem to, pretože hneď ako sa nám prihovoril, všetci traja sme stuhli.

Napriek okolnostiam zatiaľ všetko prebieha celkom dobre. S otcom sme poslušne počúvali šoféra, ktorý nám prednášal o histórii

Sacré-Coeur, známej bazilike, ktorá sa vyníma na kopci v dialke. Poslušne sme mu prikyvovali a vyslovili prázdne sľuby, že si odiaľ pôjdeme pozrieť západ slnka. Mama sedí medzi nami a po celý ten čas ju držíme, akoby bola balík, s ktorým sa musí zaobchádzať opatrne.

Šofér stále čaká na odpoveď. Pravdepodobne sa čuduje, prečo dobre vychovaná rodina z New Jersey zrazu stíchla. Trčíme v zápche na bulvári Haussmann, kde stavebné práce nútia autá tlačiť sa do jedného jazdného pruhu. Stále svieti červená, a tak sa zadívam na tri biele kupoly kostola, ktoré sa týčia nad Parížom. Taxikár povedal, že vyššia ako Sacré-Coeur je v celom meste len jedna stavba, ktorou je vrchol Eiffelovej veže. Dala by som všetko za to, aby som mohla byť na jednom z týchto miest – vlastne hocikde inde, len nie tu. Aspoň by som nemusela cudzej osobe vysvetľovať, prečo chceme stráviť leto v Paríži.

Otec si odkašle.

„Rodinné dôvody,“ odpovie rýchlo.

Mama sa mykne.

Konečne naskočí zelená a mlčky pokračujeme v ceste.

Zo slnečného bulvára odbočíme do tmavých uličiek, ktoré sa kľukatia kadejakými smermi. Príde mi to až absurdné, že ani jeden z nás netuší, kam presne ideme. Babka však odjakživa milovala prekvapenia a rada veci dramatizovala. V našej rodine bola výnimkou. Strčím ruku do vrečka rifľových šortiek a dotknem sa zvláštneho mosadzného kľúča. Čo babka pred smrťou asi zamýšľala?

S každým výmoľom na ceste mi táto otázka víri v hlave a dožaduje sa mojej pozornosti. Prečo babka aj po toľkých rokoch stále vlastnila byt v Paríži? Z Francúzska predsa odišla na konci druhej svetovej vojny, vydala sa za dedka a už nikdy sa nevrátila. Nikdy

sa o byte nezmienila. Mala som to šťastie poznať ju šesťnásť rokov a za ten čas ani len raz nespomenula svoje detstvo. Nemala žiadne staré fotografie, žiadne veci na pamiatku – jednoducho nič. Až po jej smrti sme zistili, ako málo poznáme jej minulosť. Babka mi raz rozprávala, ako nešla do práce, aby sa zúčastnila na pochode za občianske práva, ako s dedkom fajčili marihuanu na streche bytovky. Ani by mi len nenapadlo, že by mi niečo tajila. Z nejakého dôvodu môj mozog jednoducho prijal, že babkin život sa začal až vtedy, keď vstúpila na americkú pôdu.

Pokračujeme po jednosmernej ulici, ktorú lemujú po stranách rady krémovo natretých domov s bielymi okenicami a francúzskymi balkónmi. Reštaurácie a kaviarne na prízemí sú plné ľudí, ktorí si vychutnávajú pokojné nedelňé ráno. Na križovatke zbadám názov ulice – Rue de Marquis, 9e Arr. Šofér nám už počas jazdy vysvetlil, že „Arr“ je skratka pre „arrondissement“, čo v preklade znamená štvrt' mesta. Paríž je rozdelený na dvadsať štvrtí a babkin byt sa nachádza v deviatej. A sme na mieste. Srdce mi ide vyskočiť z hrude. Ak mama či otec zbadali názov ulice, nedali to na sebe nijak znať.

Taxikár odbočí. Sme na začiatku ulice, ktorá sa ostro stáča doľava do tvaru polmesiaca, takže človek ani nedovídi na jej koniec. Nie sú tu žiadne obchody, vidím len obytné budovy s vydutou fasádou, ktorá kopíruje tvar ulice. Nie sú identické ako tie, popri ktorých sme doteraz prechádzali. Vedľa širokého domu s čiernymi okenicami stojí tenký dom bez okeníc. Šofér konečne zastane pred starodávne vyzerajúcou budovou so žltou fasádou, ktorá je ako päšť na oko.

„Numéro trente-six,“ povie.

Otec zaplatí eurami, ktoré vybral v banke, a všetci traja vyjdeme na chodník pred budovu číslo tridsaťšesť. Cez okrúhle okuliare

si ju prezerám a zdá sa, že je asi najstaršia z celej ulice. V omietke sú pukliny a na smaragdových vstupných dverách chýbajú kusy farby. Otec sa ide pozrieť na elektrického vrátnika vedľa vchodu a ja zatiaľ čakám s mamou pri obrubníku. Objímam ju a ucítim ostré plecia. Aj napriek horúčave má na sebe voľný sivý sveter. Inokedy by si obliekla letné šaty alebo niečo iné, v čom by ukázala opálené nohy z turistikovania. Pravdou je, že na prechádzke už nebola veľmi dávno.

„Nikdy nevieš, mami. Možno sa dobre zabavíme.“

Ešte viac sa schúli do svetra a zadíva sa na neurčitý bod na budove. Buď sa usmiala, alebo strhla. Ťažko povedať.

„Uvidíme, Alice.“

Chúďa mama. Babkina smrť ju veľmi zasiahla. Následne sa zo závetu dozvedela, že o vlastnej mame nevedela mnohé, *závažné* veci. Posledné dva mesiace mama nebola vo svojej koži. Ledva vstala z postele a vychystala sa do práce. Otec jej musel pripomenúť, že piataci nebudú mať učiteľku angličtiny, ak sa nepozviecha. Keď sme obe prišli domov zo školy, snažila som sa robiť všetko pre to, aby bola šťastná. Piekli sme koláče alebo sme si pozreli niečo v televízii. Hocičo, aby na chvíľu zabudla na babku. Nič z toho však nepomáhalo... ale aj tak sa neprestanem usilovať. Mám pocit, že jej to dlhujem, keďže byt som zdedila ja.

„Podarilo sa mi to,“ zahlási otec víťazoslávne a podrží nám dvere do budovy.

Vestibul vyzerá rovnako staro ako fasáda. Zo stien sa odlepuje tapeta, zo stropu visí zaprášený luster a dlažba bola možno niekedy dávno-prádávno biela. Počujeme len slabé zvuky krokov z bytov nad nami. Čakám, že každú chvíľu babka vyskočí spoza rohu a vykrične: „Prekvapenie!“

„Kto si pamätá číslo bytu?“ spýta sa otec veselým tónom, ktorý si zvyčajne šetrí pre potenciálnych kupcov. Obaja sa snažíme mamu rozveseliť iným spôsobom.

„Číslo päť,“ odvetím.

Drevené schody nám vŕzgajú pod nohami. Mama nijak nereaguje na otcove veselé poznámky o zábradlí či okrasnej lište na strope. Čo ak otec zvažuje, či šesťtýždňový výlet do Paríža bol predsa len dobrý nápad?

Po náročných mesiacoch sme si chceli trochu oddýchnuť. „Cez leto máš voľno a odkedy som predal poslednú nehnuteľnosť, Todd ma doslova núti vziať si konečne dovolenku,“ vyriekol raz otec pri večeri. (Vtedy sme už poznali obsah závetu.) „Pozrieme si byt a zatiaľ čo vyriešim právne záležitosti, vy dve môžete preskúmať mesto. Čo vy na to?“

Srdce mi búši čoraz rýchlejšie, až mám pocit, že ten zvuk sa odráza od stien. Stále nemôžem pochopiť, prečo babka zanechala byt mne a nie mame. *Boli* sme si veľmi blízke a vídavala som ju častejšie ako mama, pretože bývala blízko mojej školy. Z učebne na treťom poschodí som dokonca dovidela až na jej bránu. Po škole som ju vždy navštívila. Uvarila mi kávu, upiekla banánový koláč a zhovárali sme sa o hocičom, čo nám práve napadlo. Preberali sme môj neexistujúci milostný život či jej najnovšie klebety zo sobotnej partie bridžu s priateľkami. Keď som bola prváčka, mama často chodievala k lekárovi a babka ma každý deň vyzdvihla zo školy a spoločne sme sa navečerali. Už od začiatku sme si boli veľmi blízke.

Spomínam si na chladný, upršaný februárový deň, keď som u nej sedela v kuchyni a hrala sa s bodkovanou šálkou, ktorú vždy odkladala len pre mňa. „Babka? Prečo ešte nemám partnera na jarňý školský ples?“ spýtala som sa mrzuto.

Babka zdvihla tenké biele obočie. „Akože prečo?“

„No prečo?“

„Pretože si sa ešte žiadneho chlapca nespýtala, či s tebou pôjde,“ odvrkla.

Než dorazím k dverám s hrdzavým číslom päť, pot mi steká po čele a krku. V budove totiž nie je klimatizácia a je polovica júna. Zakrátko príde aj otec a za ním sa vlečie mama. Všetci lapáme po dychu. Nadišiel čas.

„Chceš to urobiť ty?“ ponúknem mame. Chcem, aby mala pocit, že byt patrí nám všetkým.

„Nie, vďaka,“ odvetí. „Pokojne choď ty.“

Trasúcou rukou vytiahnem kľúč z vrečka. Vložím ho do zámky, otočím ním a začujem šľuknutie. Pomaly potlačím dvere.

Ihneď ucítim pach, ktorý mi pripomína staré knihy: plesnivý a zatuchnutý, no zároveň vábivý. Akoby sa byt tešil, že niekto konečne zavítal dnu. Stojíme na prahu vstupnej chodby s obloženými stenami a vysokým stropom, no zvyšok bytu je zahalený do tmy.

„Haló?“

Prečo som to povedala? Bezpochyby tu nik nie je, možno aj celé roky *nebol*. Keď vstúpim do miestnosti, podlaha je zvláštne mäkká. Pozriem sa na zem a uvidím hrubú vrstvu prachu, ktorá sa mi nalepila na šnúrky fialových tenisiek, ktoré som si kúpila za našetrené peniaze z doučovania. Prach je doslova všade: na drevených laviciach pri dverách, na vešiaku v rohu a pravdepodobne aj v zatuchnutom vzduchu, ktorý dýcham.

Mama zakašle do rukáva svetra.

„Radšej ostanem vonku.“

„Nechceš sa aspoň trochu poobzerať?“ lákam ju z tieňov.

„Ostaneme tu, kým sa porozhliadneš,“ povie otec a chytí mamu za ruku. Mama nenamieta. Neostáva mi nič iné, len ponoriť sa do tmy.

„Nič poriadne nevidím, au!“

Pomaly kráčam popri kresle a narazím kolenom do niečoho masívneho. Do stola. Opatrne ho obídem a zbadám tenký pás svetla, ktorý mi napovedá, že som našla okno. Záclony sú trochu tuhé, no nakoniec sa mi podarí odhrnúť ich a byt zaleje jasné letné svetlo ako privalová vlna. Otec zhíkne a tentoraz to nie je strojené nadšenie realitného makléra. Otočím sa a padne mi sánka.

„Môj... ty... bože!“

Ani len to nedokážem opísať. Akoby sme sa vrátili v čase. Ocitnem sa v plne zariadenom byte, do ktorého nik nevkročil... ktovie koľko rokov. Stojím v jedálni a dívam sa na elegantný drevený stôl. Po pravej strane je skrinka so striebornými svietnikmi a riadmi. Veľké obrazy s pozlátenými rámami prekrývajú celú stenu. Pripadáam si ako vo filmovom štúdiu, lenže toto je skutočné a kedysi bolo aj pomerne prepychové. Čudujem sa, ako tu babka mohla niekedy bývať. Vždy tvrdila, že keď prišli s dedkom do Ameriky, nemali ani deravý groš a museli sa uskromniť na jedno jedlo denne.

Otec mamu presvedčil, aby vkročila do bytu. Na zaprášenej dlážke sa však pošmykla a skoro spadla, no otec ju včas zachytil.

„Diane, pozri na tú jedáleň!“

„Vidím, Mark.“

„Nie je to také zlé, čo povieš?“

„Možno pre teba.“

Chcem mame pomôcť, no nič, čo poviem, jej náladu nezlepší, a tak otvorím dvojkrídlové dvere a vojdem do tmy ďalšej miestnosti.

Nasledujem tenučký pás svetla a odhrniem záclony. Stojím v luxusne zariadenej obývačke. Na stenách visia draho vyzerajúce obrazy. Drevené pianino sa za tie roky nepochybne rozladilo. Prejdem sa po miestnosti a kochám sa masívnym kozubom so zrkadlom na rímse. Štuchnem do čalúneného kresla pri okne a zdvihne sa kúdol prachu. Byt sa určite teší, že som prišla.

Opatrne po špičkách prechádzam z miestnosti do miestnosti, aby som nerozvírila ďalší prach. Nevieť sa vynadávať. Rodičia sa takmer ani nepohli a ešte stále stoja v predsieni. Zavítam do kuchyne a malej štvorcovej miestnosti s pracovným stolom a knižnicou, ktorá siaha až po strop. Z druhej strany predsieni sa dostanem až do chodby so šatníkom. Otvorím dvere a naskytne sa mi strašidelný pohľad: tucet kabátov stále visí na vešiakoch ako duchovia v zástupe. Naskočí mi husia koža. Byt už nie je len hromada starodávneho nábytku. Má v sebe čosi ľudské. Prečo by niekto zanechal takýto luxusný byt bez toho, aby si vzal veci so sebou? A mohla to byť naozaj *babkina* rodina?

„Alice, pod' sa na niečo pozrieť!“ zavolá ma otec.

Ani sa len nepohli odo dverí a postávajú vedľa stola pri stene. Otec tričkom čistí zaprášené zarámované fotografie. Mama sa díva na jednu fotku, ktorú už očistil. Nebyť strnulej sánky, z výrazu jej tváre by som nevedela vyčítať nič.

„Našli ste niečo zaujímavé?“

„Nerozumiem tomu,“ povie mama.

Všetky fotografie sú čiernobiele. Celkom vľavo je fotka dievčaťa, ktoré sedí na lavičke. Drží sa kraja lavičky a mierne sa vytáča, akoby chcelo dať všetkým najavo, že nechce pózovať v šatách pred objektívom. Má žiarivé blond vlasy, pehy na nose a vyzerá povedome.

„Mami, to si ty?“

Ako by len mohla. Fotku vyrobili desiatky rokov pred tým, než sa narodila. V pozadí sú muži v plavkách do pol pásu a ženy vo vzorovaných plavkách, ktoré pripomínajú šaty. A všetci majú dáždničky. Takže to musí byť...

„Tvoja babka,“ odvetí otec.

Sčista-jasna mi vyschne v ústach, stiahne mi hrdlo a oči mi zaplavia slzy, až sa mi zarosia okuliare. Rýchlo si ich utriem, aby ma mama nevidela plakať. Chcem byť silná, no aj *mne* babka chýba. Chýba mi spoločná káva a banánový koláč. Chýba mi jej smiech a príbehy o priateľke Ethel z bridžu, ktorá počas hry vždy zaspala. Chýba mi jej nemilosrdná kritika chalanov, ktorí sa mi páčili a ktorých som jej ukazovala na internete. No zo všetkého najviac mi chýba člen rodiny, ktorému som sa mohla zdôveriť. S rodičmi dobre vychádzame, zhovárame sa a smežeme, no nikdy som sa s nimi nerozprávala o svojich *pocitoch*. Sú príliš uzavretí. So všetkým som sa zdôverovala babke. Sťažka prehltnem. Cítim sa previniť, že mi také čosi vôbec napadlo. Viem, ako veľmi mama trpí a ľúbim ju. Aj otca. Než si opäť nasadím okuliare, slzy zmiznú.

Opäť sa zadívam na fotografie. Mladučká babka je na každej z nich. Sedí s pokrčenými nohami na tráve vedľa rozloženého pikniku alebo pózuje pred školou v podkolenkách a tunike.

„Myslíte si, že byt patrila...?“

Ďalšia fotografia mi odpovie na otázku. Babka sedí pri dlhom drevenom stole, ktorý som nepochybne videla vo vedľajšej miestnosti. Obraz za jej chrbtom visí len pár metrov od nás. Babka tu kedysi bývala. Vyrastala tu – v *luxuse*. Ani neviem, čo som čakala, ale skutočnosť ma akosi zarazila a neviem ju spracovať. Možno byt opustili, pretože utekali pred vojnou. Lenže prečo sa nikdy nevrátili? Čo sa im stalo?

V hlave mi víria ďalšie a ďalšie otázky. Zrazu zbadám dievča. Na fotografii z pikniku leží na bruchu a číta knihu. Na tej pred školou pózuje rovnako oblečené vedľa babky. Nepoznám ho, no má čierne oči a tmavé kučery presne ako ja. Je však oveľa, oveľa krajšie. A myslím to objektívne. Vyzerá ako filmová hviezda. Na druhej strane ja vyzerám ako bifloška, ktorá je *možno* celkom pekná, keď prižmúrite oči a natočíte hlavu doľava.

„Mami, spomínala babka niekedy, že mala sestru?“ spýtam sa opatrne.

„Nie,“ odvetí. „Tvoja babka mi očividne veľa vecí zatajila.“

Iné vysvetlenie neexistuje. Museli byť sestry. V ďalšom ráme zbadám profesionálny portrét babky, dievčaťa a dvoch ľudí, nepochybne ich rodičov. Žena je dokonale očarujúca, má diamantové náušnice a na hrudi sa jej vyníma náhrdelník s veľkým drahokamom. O mužovi nemôžem tvrdiť to isté. Oblek je priveľký na jeho štíhlu postavu a všimnem si, že na ľavej ruke mu chýbajú tri prsty.

Otec stisne mame rameno. „Videla si niekedy fotku svojich starých rodičov?“

„Nie,“ odvrkne a odtiahne sa od neho. „Viem len, že zomreli, než som sa narodila.“

Čosi mi napadlo. Vezmem rám, vytiahnem fotku a otočím ju. Mala som pravdu.

Na zadnej strane je napísané: *mama, otec, Chloe a Adalyn, 1938*. Babka sa volala Chloe, takže jej sestra musela byť... Adalyn.

Nikdy predtým som také meno nepočula. V triede sa päť dievčat volá Emily, štyri Hannah, tri Ashley a tri Samantha, no nepoznám žiadne dievča menom Adalyn. Páči sa mi, dokonca viac ako Alice, ktoré znie príliš nesmelé a úzkostlivo. Niečo na tom tmavovlasom dievčati mi nedovolí odvrátiť zrak, a nie je to len preto,

lebo je najkrajšia osoba, akú som kedy v živote videla. Z jej očí vyžaruje čosi zvláštne, akoby analyzovala samotného fotografa.

„Volala sa Adalyn,“ prezradím mame a podám jej fotografiu. Ani len si ju nepozrie a vráti ju späť do rámu. Otec si nervózne prečeše rukou vlasy, teda to, čo mu z nich zostalo. Robí to vždy, keď premýšľa, čo má povedať.

„Možno by sme mali zájsť na obed,“ navrhne. „Diane, čo ty na to?“

„Pre mňa, za mňa.“

Moje nadšenie opadne. Ešte nemám v úmysle odísť. Chcem si všetko popozerať a ešte som nevidela ani jednu spálňu. Viem však, že otec má pravdu. Mama potrebuje čas všetko spracovať a bude lepšie, ak sa tu nezdržíme dlho. Nechcem byť sebecká. Naposledy prejdem pohľadom po byte a v mysli babke sľúbim, že sa čoskoro vrátim. Nabudúce by som mala prísť sama, aby som si všetko dôkladne a pokojne prezrela.

Nasledujem rodičov von z bytu a zavriem za sebou dvere. Záclony som nechala odhrnuté, aby dovnútra prenikalo svetlo.

2. KAPITOLA



Slnéčné lúče prenikajú cez okno do mojej izby prenajatého bytu. Je osem hodín ráno a som čulá, plná energie a očakávania.

Tri dni som chodila s rodičmi po múzeách a iných pamiatkach. Videli sme Louvre, Musée d'Orsay aj Eiffelovu vežu a po celý ten čas nik ani len nespomenul babku či jej byt. S otcom sme sypali jednu zdvorilostnú frázu za druhou. Rozplývali sme sa nad nádhernými maľbami, ohromujúcou architektúrou a zúfalo sme dúfali, že mama sa necíti príliš mizerne. Včera neskoro večer otcovi konečne prišiel mail od upratovacej spoločnosti, ktorá vyčistila babkin byt. Môžeme si ho kedykoľvek opäť prezrieť. Pán z firmy tvrdil, že nikdy nič podobné nevidel. Byt nazval *une capsule temporelle*.

Časová schránka.

Pritisnem ucho na tenkú stenu medzi mojou a rodičovskou spálňou. Asi ešte spia. V tichosti si umyjem zuby, oblečiem šortky s tričkom a obujem si tenisky. Žiadne iné topánky som si nezbalila, pretože ich nosím ku všetkému. Vykĺžnem z bytu a pošlem

rodičom správu, aby sa o mňa nestrachovali, keď sa zobudia. Asi bolo lepšie, že som sa dnes ráno s mamou nestretla. *Hoci* povedala, že sa môžem do babkinho bytu kedykoľvek vrátiť za predpokladu, že nemusí ísť so mnou, no nikdy neviem, čo si naozaj myslí. Rada by som vedela, čo má na srdci.

Cítim sa trochu previnilo, že som odišla bez nej, no otec jej predsa môže robiť spoločnosť a byť na Rue de Marquis 36 ma po sedemdesiatich dvoch hodinách nesmierne láka. Keď sa prechádzam po Rue de Richelieu, svet okolo mňa sa nevysvetliteľne rozžiarí, akoby ktosi rozjasnil slnko. Prejdem popri parčíku a všimnem si fontánu, ktorá môže byť aj päť metrov vysoká. Prúdy vody elegantne tancujú vzduchom. To je zatiaľ jedna z vecí, ktoré na Paríži milujem – všade, kam sa človek pozrie, nájde niečo ohromujúco krásne, hoci aj uprostred obyčajnej štvrte mesta. Náš prenajatý byt sa nachádza nad servisom telefónov, no cez cestu je úchvatný kostol zo sedemnásteho storočia. Mesto je plné podobných prekvapení.

Najprv však zavítam do kaviarničky, kde to tak rozvoniava, že človek by mohol nasať žiadanú dávku kofeínu len zo vzduchu. Sebavedome pristúpim k pultu a obstojnou francúzštinou si objednam čiernu kávu: „*Un café noir, s'il vous plaît.*“

Je na mňa priveľmi horká, no v podobných situáciách si vždy objednam čiernu kávu. Hannah a Camila, moje kamarátky, si zvyčajne objednávajú latté so škoricou a mocha frappuccino so šľahačkou. Uznávam, že chutia celkom dobre. Fajn, chutia úžasne. Babka ma však naučila oceniť pravú kávu a nepiť jej náhrady.

Keď mi čašníčka podá objednávku, ostanem prekvapená. Pohár je vysoký asi sedem centimetrov a pripomína pohárik pre deti. Nápoj vyzerá ako zriedené blato, je tmavohnedý, nepriehľadný a siaha sotva do polovice pohára.

Keď sa napijem, pochopím prečo. Je to tá najsilnejšia káva, akú som kedy v živote pila. Pripadáam si, akoby som dostala facku. Je to len trik, ktorý skúšajú na Američanov? Spoznala môj prízvuk? Ponerám sa vôkol seba a zbadám, že všetci popíjajú rovnakú kávu bez akýchkoľvek námietok. Ako to dokážu? Je mi trápne vypýtať si niečo iné, a tak odídem v domnienke, že si na tú chuť zvyknem, rovnako ako som sa naučila strpieť koriander. Každých pár krokov si znova odpijem, no káva je každým dúškom silnejšia. Keď dorazím na ulicu, na ktorej sa nachádza babkin byt, prinútim sa dopiť posledný glg a so zvrasteným čelom víťazoslávne zahodím pohár do koša.

Vybehnem po schodoch až k bytu číslo päť, otočím kľúčom a otvorím dvere. Fíha, upratovačky urobili naozaj skvelú robotu. Vidím detaily, ktoré boli prvotne skryté pod nánosmi prachu: prepracovane vyrezávané nohy jedálenského stola a stoličiek, vzory na orientálnych kobercoch v salóne, babkine a Adalynine úsmevy na fotografiách vedľa vstupných dverí. Atmosféra v byte sa razom zmenila.

Stále nemôžem uveriť, že mi ho babka zanechala.

Môžem študovať každý detail nábytku, no túžim sa dozvedieť o babke a jej rodine čo najviac. Myslím na to odvtedy, čo sme prečítali jej testament. Zavriem oči a prehrávam si ten moment v hlave. Teraz som si už istá, že babka zámerne niečo tajila. Pamätám si, keď sa jej minulosť párkrát *takmer* dostala na povrch. Vždy šikovne zmenila tému skôr, ako som si to všimla.

Napríklad minulý marec som ju poprosila o pomoc s dejepisom. Vyrábala som detailnú mapu nemeckých útokov počas druhej svetovej vojny. Myslela som si, že ju to bude zaujímať, pretože to zažila na vlastnej koži, no sotva letmo preletela stránkami, rýchlo ich položila nabok a spýtala sa ma: „Ten chlapec chodí do rovnakej triedy? Už sa naučil, ako správne pobozkať ženu?“

Áno, bol to môj spolužiak. Nakoniec som sa pre jarný školský ples stresovala zbytočne, pretože Nathan Pomorski ma naň pozval. Počas sladáku mi dal pusu, vlastne mi vcucol spodok tváre, takže moje pery skončili v jeho ústach. Bolo to hrozné.

„Nič o tom neviem,“ odpovedala som babke. „Milo som mu oznámila, že už s ním nikam nepôjdem, no asi to nepochopil. Stále ma čaká pri šatni, aby ma pozdravil.“

Babka buchla šálkou kávy do stola, až to zadunelo. „Tak mu povedz, že sa bozkáva ako vysávač!“ Obe sme sa rozosmiali a na domácu úlohu z dejepisu som načisto zabudla.

Minule som si nestihla prezrieť spálne, a tak zamierim práve tam. Netrvá dlho a na konci chodby, kde som posledne nakukla do šatníka, objavím dvoje dverí. Na oboch je namaľovaný nápis. Na jedných stojí *Chloe* a na druhých *Adalyn*.

Nemusím dlho váhať, najprv sa chcem pozrieť do babkinej izby.

Babkina detská izba. Aká zvláštna predstava. Ešte stále neviem spracovať fakt, že tu bývala, že jej ruka kedysi chytala túto rozheganú mosadznú kľučku. Srdce mi búši pri pomyslení, že by som mohla nájsť niečo, čo by mi pomohlo priblížiť jej minulosť.

Ježišmária! Akoby sa izbou prehnal hurikán. Dvere do skrine sú otvorené dokorán a oblečenie je porozhadzované na posteli. Na zemi sú pohodené topánky a knihy. Ani si nedokážem predstaviť, ako to tu muselo vyzeráť predtým, než sa upratovačky pustili do práce. Takto sa pobalila do Ameriky?

Zrazu zbadám na stolíku dva drobné predmety a otázka, ktorú som si položila, sa rozplynie a znova mi stiahne hrdlo.

Nasledujú slzy, akoby ma niekto škrtil a pretláčal moje pocity na povrch. Keď sme tu boli s mamou, slzy som si rýchlo utrela, no teraz ich nechám voľne stekať po lícach. Teplé, vlhké a slané, skutočné

emócie. Som zronená... a ihneď sa za to zahanbím. Zvyčajne pred ľuďmi ani osamote neplačem. Zostala som smutná pri pohľade na niť a ihlu na stolíku, drobný dôkaz, že babka, *moja babka*, v tejto cudzej izbe bývala a dýchala. Keď sa presťahovala do Ameriky, pracovala ako krajčírka. Neskôr vyštudovala vysokú školu a stala sa učiteľkou, no vždy rada šila. Keď som bola malá, ušila mi oblečenie pre plyšové zvieratá. Vezmem ihlu zo stola a pogúľam ju medzi prstami. Zrazu akoby mi ktosi prehodil deku okolo pliec. Pripadáam si ako doma.

Pozviecham sa a vrátim sa k prvotnej misii. Navrchu kopy s oblečením ležia dlhé fialové šaty, ktoré si babka očividne nechcela vziať so sebou. Na hrudi žiari žltá hviezda, ktorú tam očividne ktosi prišil. V strede je nápis *zazou*. Čo to znamená? Viem, že nacisti počas druhej svetovej vojny nútili židov nosiť na oblečení hviezdu, no babka bola kresťanka.

Prehrabávam sa zvyšnými šatami, hladím jemné látky a prajem si, aby mi babka všetko vysvetlila. Prečo tento byt tak tajila a prečo mi ho nakoniec zanechala? Prečo ho nedala mame? Chcela, aby som tu niečo našla? Hľadám nejaké indície, no v bielizníku objavím len zopár zblúdilých pančúch. Ach. *Babka, daj mi znamenie!* Hlúpo sa otočím a čakám, že sa niečo zázračne objaví, no izba vyzerá presne tak ako predtým.

Ak tu babka zanechala len staré oblečenie, ktoré si nechcela zobrať so sebou, možno by som sa mala porozhliadnuť vedľa – v izbe, ktorá patrila Adalyn, mojej záhadnej pratete, ktorú som nikdy nepoznala. Naposledy sa poobzerám po babkinej izbe a vrátim sa na chodbu.

Dvere Adalyninej izby sa otvoria s dlhým a tichým vrzgotom.

Vo svetle slnečných lúčov, ktoré prichádzali z nádvorja, si ihneď všimnem prekrásnu posteľ s baldachýnom a vyrezávanými